

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี
ว่าด้วยการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๖๒

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๑ ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๘) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในข้อ ๔ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๔ ระเบียบนี้กำหนดให้ใช้แก่บุคคลทั่วไป และการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ของบุคคลผู้ที่มีกฎหมายหรือข้อบังคับของทางราชการให้มีเครื่องแบบเฉพาะ ส่วนการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ของพระบรมวงศานุวงศ์ให้เป็นไปตามพระราชนิยม”

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๒ และข้อ ๑๓ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๒ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดประดับหน้าอกเสื้อ ชนิดคล้องคอไม่มีดารา และชนิดคล้องคอมีดารา สำหรับพระราชทานแก่บุรุษ ให้ปฏิบัติ ดังนี้

(๑) เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดประดับหน้าอกเสื้อ ให้ประดับไว้เหนือปกกระเป๋าสีเสื้อ เบื้องซ้ายต่ำกว่าแนวรั้งคุมเม็ดที่หนึ่งลงมา โดยให้ดวงตราอยู่ระหว่างขอบบนปกกระเป๋าสีเสื้อพองาม และให้เรียงลำดับเกียรติจากด้านรั้งคุมไปทางเบื้องซ้าย

(๒) เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดคล้องคอไม่มีดารา ให้คล้องไว้ในปกเสื้อโดยให้ห่วงและแพรแถบห้อยดวงตราออกมานอกเสื้อระหว่างตะขอดำล่างที่ขอบคอเสื้อกับกระดุมเม็ดที่หนึ่งพองาม และให้ส่วนสูงสุดของดวงตรารัดขอบล่างของคอเสื้อ หากได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดคล้องคอมากกว่า ๒ ดวง เพื่อความเรียบร้อยสวยงาม ควรประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุดที่ได้รับพระราชทานเพียง ๒ ดวง โดยประดับดวงตราของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่มีลำดับเกียรติสูงเป็นลำดับที่สอง ให้แพรแถบลอดออกมาระหว่างกระดุมเม็ดที่สองกับขอบล่างของรั้งคุมพองาม

(๓) เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดคล้องคอมีดารา การประดับดวงตราให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับ (๒) ส่วนดาราให้ประดับไว้ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายระดับใต้ชายปกกระเป๋าสีเสื้อ

กรณีได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดคล้องคอมีดารามากกว่า ๑ ดวง เพื่อความเรียบร้อยสวยงาม ควรประดับดาราของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นตราเดียวกับดวงตราที่คล้องคอ เพียง ๒ ดวง โดยให้ประดับดาราในลำดับเกียรติที่สูงกว่าตามวรรคหนึ่ง ส่วนดาราที่มีลำดับเกียรติสูง เป็นลำดับที่สองให้ประดับในระดับต่ำกว่าหรือเยื้องไปเบื้องซ้ายพองาม

ข้อ ๑๓ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดประดับหน้าป้าเสื้อไม่มีดาราและชนิดประดับหน้าป้าเสื้อ มีดารา สำหรับพระราชทานแก่สตรี ให้ประดับดวงตราโดยใช้แพรแถบแบบบุรุษ และประดับ โดยเทียบเคียงในตำแหน่งและระดับเดียวกับบุรุษ ตามข้อ ๑๒

กรณีการประดับดวงตราโดยคล้องคอแบบบุรุษ ให้แพรแถบลอดออกจากปกเสื้อตัวใน ดวงตรา หักผ้าผูกคอ และส่วนสูงสุดของดวงตราจรดเงื่อนผ้าผูกคอ หากได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ มากกว่า ๒ ดวง เพื่อความเรียบร้อยสวยงาม ควรประดับดวงตราของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุด ที่ได้รับพระราชทานเพียง ๒ ดวง โดยประดับดวงตราของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่มีลำดับเกียรติสูง เป็นลำดับที่สองให้อยู่ต่ำกว่าดวงตราของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่มีลำดับเกียรติสูงเป็นลำดับที่หนึ่ง

ความในข้อนี้มีให้ใช้บังคับแก่การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับสตรี ตามข้อ ๒๓ (๒) และข้อ ๒๘ วรรคสอง (๒)”

ข้อ ๕ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๔ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประดับ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๑

ข้อ ๖ ให้ยกเลิกความในข้อ ๒๔ วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วย การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

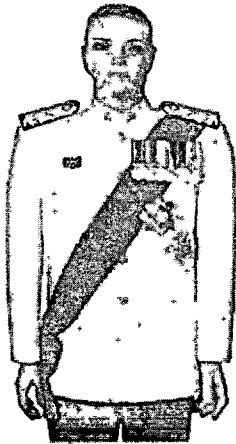
“ข้อ ๒๔ การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับเครื่องแบบครึ่งยศ ให้ประดับเช่นเดียวกับการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับเครื่องแบบเต็มยศ ส่วนผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ขึ้นสายสะพายให้ประดับดาราของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ แต่ไม่สวมสายสะพายและไม่สวมสายสร้อย”

ประกาศ ณ วันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

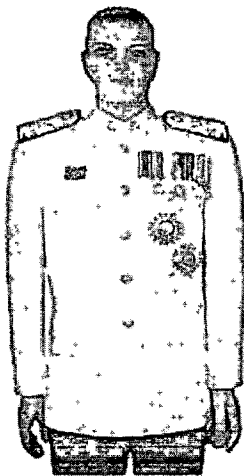
พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

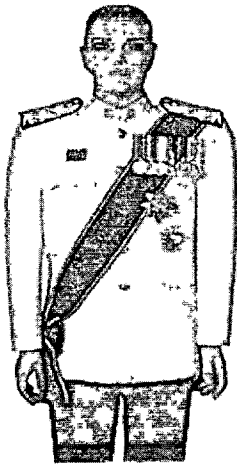
การแต่งกายในโอกาสเข้าเฝ้าฯ ในพระราชพิธี
รัฐพิธี พิธี และในโอกาสต่าง ๆ

ม.ป.ช. ประดับร่วมกับ ม.ว.ม และเหรียญราชอิสริยาภรณ์ (เต็มยศ)
ดวงตรา ม.ป.ช. ห้อยกับสายสะพาย
สะพายบ่าซ้ายเฉียงลงทางขวา
ดารา ม.ป.ช. ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย
ได้ชายปกกระเป๋
ดารา ม.ว.ม. ประดับในระดับต่ำกว่าดารา ม.ป.ช.
เยื้องไปทางซ้าย
เหรียญราชอิสริยาภรณ์ ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย
เหนือปกกระเป๋

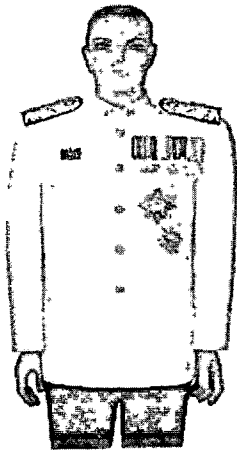

ม.ป.ช. ประดับร่วมกับ ม.ว.ม และเหรียญราชอิสริยาภรณ์ (ครึ่งยศ)
ดารา ม.ป.ช. ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย
ได้ชายปกกระเป๋
ดารา ม.ว.ม. ประดับในระดับที่ต่ำกว่าดารา ม.ป.ช.
เยื้องไปทางซ้าย
เหรียญราชอิสริยาภรณ์ ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย
เหนือกระเป๋ (ไม่สวมสายสะพาย)

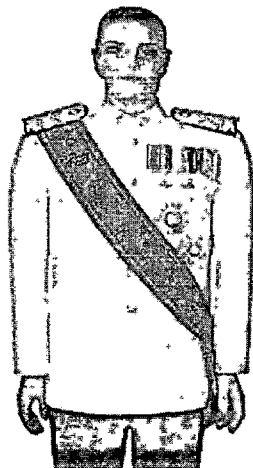
ม.ว.ม. ประดับร่วมกับ ป.ช. และเหรียญราชอิสริยาภรณ์ (เต็มยศ)

ดวงตรา ม.ว.ม.	ห้อยกับสายสะพาย
	สะพายบ่าซ้ายเฉียงลงทางขวา
ดารา ม.ว.ม.	ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย
	ได้ชายปกกระเป๋
ดารา ป.ช.	ประดับในระดับต่ำกว่าดารา ม.ว.ม.
	เยื้องไปทางซ้าย
เหรียญราชอิสริยาภรณ์	ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย
	เหนือปกกระเป๋

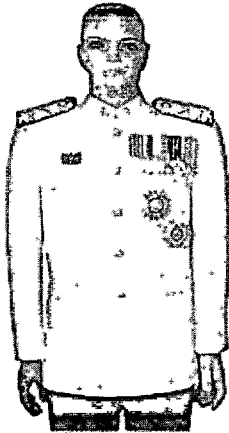
ม.ว.ม. ประดับร่วมกับ ป.ช. และเหรียญราชอิสริยาภรณ์ (ครึ่งยศ)

ดารา ม.ว.ม.	ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย
	ได้ชายปกกระเป๋
ดารา ป.ช.	ประดับในระดับที่ต่ำกว่าดารา ม.ว.ม.
	เยื้องไปทางซ้าย
เหรียญราชอิสริยาภรณ์	ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย
	เหนือปกกระเป๋ (ไม่สวมสายสะพาย)

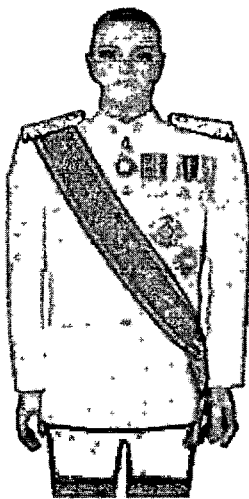
ป.ช. ประดับร่วมกับ ป.ม. และเหรียญราชอิสริยาภรณ์ (เต็มยศ)

ดวงตรา ป.ช.	ห้อยกับสายสะพาย
	สะพายบ่าขวาเฉียงลงทางซ้าย
ดารา ป.ช.	ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย
	ได้ชายปกกระเป๋
ดารา ป.ม.	ประดับในระดับต่ำกว่าดารา ป.ช.
	เยื้องไปทางซ้าย
เหรียญราชอิสริยาภรณ์	ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย
	เหนือกระเป๋

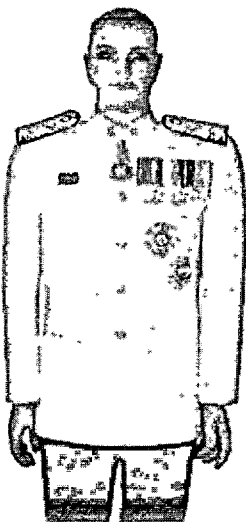
ป.ช. ประดับร่วมกับ ป.ม. และเหรียญราชอิสริยาภรณ์ (ครึ่งยศ)

ดารา ป.ช.	ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย
	ได้ชายปกกระเป๋
ดารา ป.ม.	ประดับในระดับต่ำกว่าดารา ป.ช.
	เยื้องไปทางซ้าย
เหรียญราชอิสริยาภรณ์	ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย
	เหนือกระเป๋ (ไม่สวมสายสะพาย)

ป.ม. ประดับร่วมกับ ท.ช. และเหรียญราชอิสริยาภรณ์ (เต็มยศ)

ดวงตรา ป.ม.	ห้อยกับสายสะพาย
	สะพายบ่าขวาเฉียงลงทางซ้าย
ดวงตรา ท.ช.	ห้อยกับแพรแถบสวมคอ
	แพรแถบลอดออกกระหว่าง
	ตะขอตู้ล่างกับดุมเม็ดแรก
ดารา ป.ม.	ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย
	ได้ชายปกกระเป๋
ดารา ท.ช.	ประดับในระดับต่ำกว่าดารา ป.ม.
	เยื้องไปทางซ้าย
เหรียญราชอิสริยาภรณ์	ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย
	เหนือกระเป๋

ป.ม. ประดับร่วมกับ ท.ช. และเหรียญราชอิสริยาภรณ์ (ครึ่งยศ)

ดวงตรา ท.ช.	ห้อยกับแพรแถบสวมคอ
	แพรแถบลอดออกกระหว่าง
	ตะขอตู้ล่างกับดุมเม็ดแรก
ดารา ป.ม.	ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย
	ได้ชายปกกระเป๋
ดารา ท.ช.	ประดับในระดับต่ำกว่าดารา ป.ม.
	เยื้องไปทางซ้าย
เหรียญราชอิสริยาภรณ์	ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย
	เหนือปกกระเป๋ (ไม่สวมสายสะพาย)

ม.ป.ช. ประดับร่วมกับ ม.ว.ม. และเหรียญราชอิสริยาภรณ์ (เต็มยศ)

ดวงตรา ม.ป.ช.

ห้อยกับสายสะพาย

สะพายบ่าซ้ายเฉียงลงทางขวา

ดารา ม.ป.ช.

ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

ดารา ม.ว.ม.

ประดับระดับต่ำกว่าดารา ม.ป.ช.

เยื้องไปทางซ้าย

เหรียญราชอิสริยาภรณ์

เช่นเหรียญจักรพรรดิมาลา

เหรียญเฉลิมพระเกียรติต่าง ๆ

ให้ประดับโดยใช้แพรแถบแบบบุรุษ

ม.ป.ช. ประดับร่วมกับ ม.ว.ม. และเหรียญราชอิสริยาภรณ์ (ครึ่งยศ)

ดารา ม.ป.ช.

ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

ดารา ม.ว.ม.

ประดับในระดับต่ำกว่าดารา ม.ป.ช.

เยื้องไปทางซ้าย

เหรียญราชอิสริยาภรณ์

เช่นเหรียญจักรพรรดิมาลา

เหรียญเฉลิมพระเกียรติต่าง ๆ

ให้ประดับโดยใช้แพรแถบแบบบุรุษ

(ไม่สวมสายสะพาย)

ม.ว.ม. ประดับร่วมกับ ป.ช. และเหรียญราชอิสริยาภรณ์ (เต็มยศ)

ดวงตรา ม.ว.ม.

ห้อยกับสายสะพาย

สะพายบ่าซ้ายเฉียงลงทางขวา

ดารา ม.ว.ม.

ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

ดารา ป.ช.

ประดับในระดับต่ำกว่าดารา ม.ว.ม.

เยื้องไปทางซ้าย

เหรียญราชอิสริยาภรณ์

เช่นเหรียญจักรพรรดิมาลา

เหรียญเฉลิมพระเกียรติต่าง ๆ

ให้ประดับโดยใช้แพรแถบแบบบุรุษ

ม.ว.ม. ประดับร่วมกับ ป.ช. และเหรียญราชอิสริยาภรณ์ (เครื่องยศ)

ดารา ม.ว.ม.

ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

ดารา ป.ช.

ประดับในระดับต่ำกว่าดารา ม.ว.ม.

เยื้องไปทางซ้าย

เหรียญราชอิสริยาภรณ์

เช่นเหรียญจักรพรรดิมาลา

เหรียญเฉลิมพระเกียรติต่าง ๆ

ให้ประดับโดยใช้แพรแถบแบบบุรุษ

(ไม่สวมสายสะพาย)

ป.ช. ประดับร่วมกับ ป.ม. และเหรียญราชอิสริยาภรณ์ (เต็มยศ)

ดวงตรา ม.ว.ม.

ห้อยสายสะพาย

สะพายบ่าขวาเฉียงลงทางซ้าย

ดารา ป.ช.

ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

ดารา ป.ม.

ประดับในระดับต่ำกว่าดารา ป.ช.

เยื้องไปทางซ้าย

เหรียญราชอิสริยาภรณ์

เช่นเหรียญจักรพรรดิมาลา

เหรียญเฉลิมพระเกียรติต่าง ๆ

ให้ประดับโดยใช้แพรแถบแบบบุรุษ

ป.ช. ประดับร่วมกับ ป.ม. และเหรียญราชอิสริยาภรณ์ (ครึ่งยศ)

ดารา ป.ช.

ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

ดารา ป.ม.

ประดับในระดับต่ำกว่าดารา ป.ช.

เยื้องไปทางซ้าย

เหรียญราชอิสริยาภรณ์

เช่นเหรียญจักรพรรดิมาลา

เหรียญเฉลิมพระเกียรติต่าง ๆ

ให้ประดับโดยใช้แพรแถบแบบบุรุษ

(ไม่สวมสายสะพาย)

ป.ม. ประดับร่วมกับ ท.ช. และเหรียญราชอิสริยาภรณ์ (เต็มยศ)

ดวงตรา ป.ม.

ห้อยกับสายสะพาย

สะพายป่าขาวเฉียงลงทางซ้าย

ดวงตรา ท.ช.

ห้อยกับแพรแถบสวมคอ แพรแถบ

ลอดออกจากปกเสื้อตัวใน โดยให้

ดวงตราทับผ้าผูกคอ และให้ส่วน

สูงสุดของดวงตราจรดเงื่อนผ้าผูกคอ

ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

ดารา ป.ม.

ประดับในระดับต่ำกว่าดารา ป.ม.

ดารา ท.ช.

เยื้องไปทางซ้าย

เหรียญราชอิสริยาภรณ์

เช่นเหรียญจักรพรรดิมาลา

เหรียญเฉลิมพระเกียรติต่าง ๆ

ให้ประดับโดยใช้แพรแถบแบบบุรุษ

ป.ม. ประดับร่วมกับ ท.ช. และเหรียญราชอิสริยาภรณ์ (ครึ่งยศ)

ดวงตรา ท.ช.

ห้อยกับแพรแถบสวมคอ แพรแถบ

ลอดออกจากปกเสื้อตัวใน โดยให้

ดวงตราทับผ้าผูกคอ และให้ส่วน

สูงสุดของดวงตราจรดเงื่อนผ้าผูกคอ

ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

ดารา ป.ม.

ประดับในระดับต่ำกว่าดารา ป.ม.

ดารา ท.ช.

เยื้องไปทางซ้าย

เหรียญราชอิสริยาภรณ์

เช่นเหรียญจักรพรรดิมาลา

เหรียญเฉลิมพระเกียรติต่าง ๆ

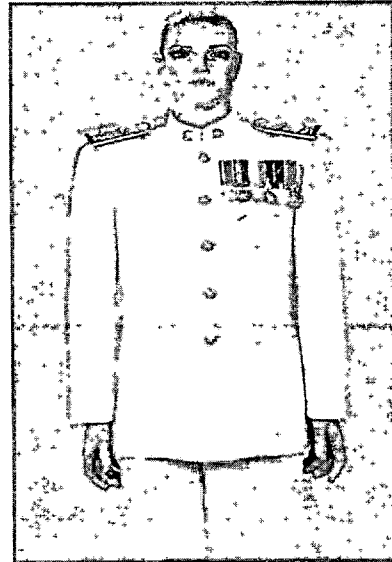
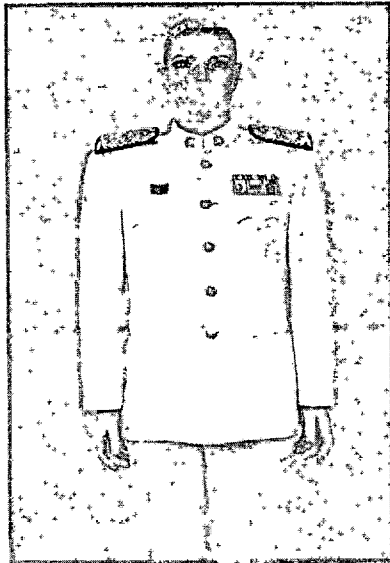
ให้ประดับโดยใช้แพรแถบแบบบุรุษ

(ไม่สวมสายสะพาย)

การแต่งกายปกติขาว

การแต่งกายปกติขาวประดับเหรียญ

บุรุษ

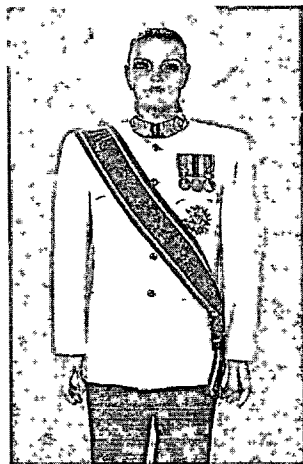

สตรี

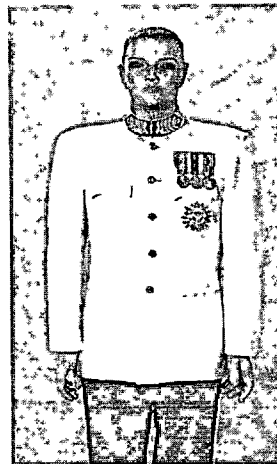

บุรุษซึ่งไม่มีกฎหมายหรือข้อบังคับของทางราชการ
กำหนดให้มีเครื่องแบบเฉพาะให้แต่งกายด้วยชุดขอเฝ้า
ให้แต่งกายด้วยชุดขอเฝ้า

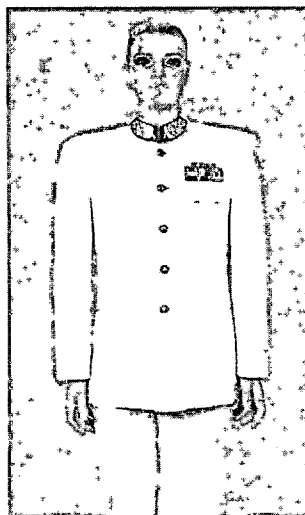
โดยมีวิธีการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์เช่นเดียวกับหน้า ๔ - ๑๕ ถึง ๔ - ๑๗

ชุดขอเฝ้าเต็มยศ

ชุดขอเฝ้าครึ่งยศ

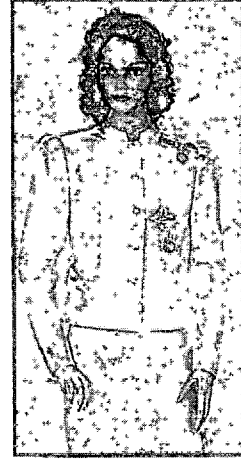
ชุดขอเฝ้าปกติขาว

สตรีซึ่งไม่มีกฎหมายหรือข้อบังคับของทางราชการ
กำหนดให้มีเครื่องแบบเฉพาะ
ให้แต่งกายด้วยชุดไทย

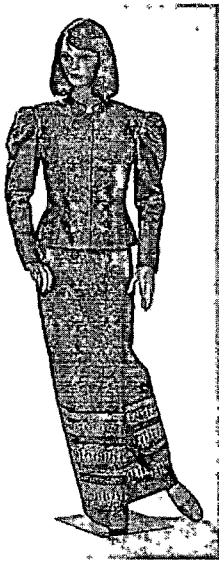
โดยมีวิธีการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์เช่นเดียวกับหน้า ๔ - ๑๘ ถึง ๔ - ๒๑

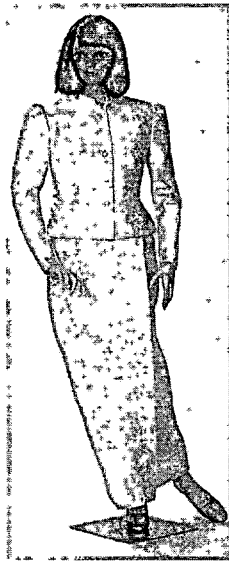
ชุดไทยเต็มยศ

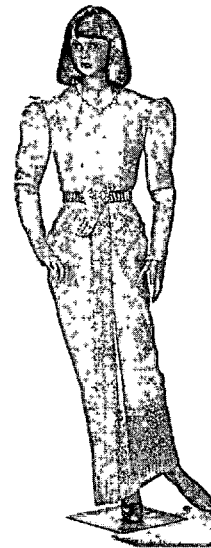
ชุดไทยครึ่งยศ

ชุดไทยจิตรลดา

ชุดไทยอมรินทร์

ชุดไทยบรมพิมาน

ตัวอย่างการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์และเหรียญราชอิสริยาภรณ์ของสตรี ที่ได้รับพระราชทาน และยังไม่เคยได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ กรณีแต่งเครื่องแบบเต็มยศและครึ่งยศ

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดมีสายสะพาย

เช่น ม.ป.ช., ม.ว.ม., ป.ช., ป.ม.

เครื่องแบบเต็มยศ

ประดับดารา ดวงตรา
และสวมสายสะพายเช่นเดิม
เหรียญราชอิสริยาภรณ์
เช่น เหรียญจักรพรรดิมาลา
เหรียญที่พระราชทานเป็นที่ระลึก
ในโอกาสต่าง ๆ
ให้ประดับโดยใช้แพรแถบ
แบบบุรุษ

เครื่องแบบครึ่งยศ

ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์
เช่นเดียวกับเครื่องแบบเต็มยศ
แต่ไม่สวมสายสะพาย
เหรียญราชอิสริยาภรณ์
เช่น เหรียญจักรพรรดิมาลา
เหรียญที่พระราชทานเป็นที่ระลึก
ในโอกาสต่าง ๆ
ให้ประดับโดยใช้แพรแถบ
แบบบุรุษ

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดคล้องคอมีดารา

เช่น ท.ช., ท.ม. (เดิมประดับหน้าป้าเสื้อมีดารา)

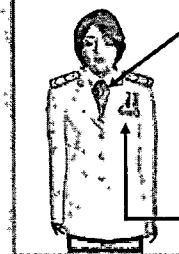

เครื่องแบบเต็มยศและครึ่งยศ
(ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์เหมือนกัน)

ดวงตรา ห้อยกับแพรแถบสวมคอ แพรแถบ
ถอดออกจากปกเสื้อตัวใน โดยให้ดวงตรา
ห้อยด้านนอก และให้ส่วนสูงสุดของดวงตรา
จรดเงื่อนผ้าผูกคอ กรณีได้รับพระราชทาน
มากกว่า 2 ดวง ควรประดับเพียง 2 ดวง
โดยให้ดวงตราที่มีลำดับเกียรติรองลงมา
อยู่ต่ำกว่าดวงตราที่มีลำดับเกียรติสูงกว่า
ดารา ประดับอกเสื้อเบื้องซ้ายเช่นเดิม
เหรียญราชอิสริยาภรณ์
ให้ประดับโดยใช้แพรแถบแบบบุรุษ.

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดคล้องคอไม่มีดารา

เช่น ต.ช., ต.ม. (เดิมประดับหน้าป้าเสื้อ)

เครื่องแบบเต็มยศและครึ่งยศ
(ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์เหมือนกัน)

ดวงตรา ห้อยกับแพรแถบสวมคอ แพรแถบ
ถอดออกจากปกเสื้อตัวใน โดยให้ดวงตรา
ห้อยด้านนอก และให้ส่วนสูงสุดของดวงตรา
จรดเงื่อนผ้าผูกคอ-
กรณีได้รับพระราชทานมากกว่า 2 ดวง
ควรประดับเพียง 2 ดวง
ให้ดวงตราที่มีลำดับเกียรติรองลงมา
อยู่ต่ำกว่าดวงตราที่มีลำดับเกียรติสูงกว่า
เหรียญราชอิสริยาภรณ์
ให้ประดับโดยใช้แพรแถบแบบบุรุษ.

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดประดับอกเสื้อ

เช่น จ.ช., จ.ม., บ.ช., บ.ม., ร.ท.ช., ร.ท.ม., ร.จ.ช., ร.จ.ม.

เครื่องแบบเต็มยศและครึ่งยศ
(ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์เหมือนกัน)

ห้อยกับแพรแถบแบบบุรุษ
ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย
ร่วมกับเหรียญราชอิสริยาภรณ์
และเหรียญที่พระราชทาน
เป็นที่ระลึกในโอกาสต่าง ๆ

เครื่องแบบเต็มยศและครึ่งยศ

ประดับแพรแถบ
เหรียญที่พระราชทานเป็นที่ระลึก
ในโอกาสต่าง ๆ แบบบุรุษ
ที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

* ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
กองอาลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์

soc.go.th
0-2280-9000
ตช 1862 1863

การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย

รู้จัก เข้าใจ ประดับได้ถูก

คู่มือการประดับ Volume 1
ฉบับปรับปรุง กรกฎาคม 2559

รูปแบบการประดับ

เครื่องแบบเต็มยศและครึ่งยศ (กางเกง/กระโปรงสีด้า)

ประดับสายสะพาย
เต็มยศ ครึ่งยศ (ไม่สวมสายสะพาย)

ประดับตราที่มีลำดับเกียรติสูงสุดไว้ใกล้แนวรวงคอก
ส่วนตราที่มีลำดับเกียรติรองลงไป ประดับต่ำกว่า
หรือเอียงไปทางซ้ายของลำดับ

บุรุษ พู่กันไว้บนอกเสื้อ ไม่สวมสายสะพายหรือสายพาดจากไหล่ขวา
เหนือตราคอกมีแถบ พาดสีทองดำ ลำดับเกียรติรองลงไป
อยู่ใต้กระดุมคอเสื้อ

สตรี พู่กันไว้บนอกเสื้อเหนือหน้าอกคอคอจากปากเสื้อไว้บนอกเสื้อ
คางคกรักไว้บนอกเสื้อ และไว้บนอกเสื้อของตัวเครื่องประดับเกียรติยศ
พาดสีทองดำ ให้วางพาดไว้ลำดับเกียรติรองลงไป อยู่ต่ำกว่า
ตราที่ลำดับเกียรติสูงสุด

บุรุษ ประดับเหนือปกกระเป๋าสีเสื้อเบื้องซ้าย
สตรี ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

เครื่องแบบอื่น ๆ

เครื่องแบบปกติขาว
ประดับพาดสีทองดำ

บุรุษ ประดับที่อกเสื้อเหนือปกกระเป๋าสีเสื้อ
สตรี ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

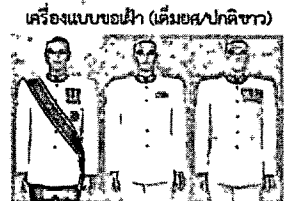
เครื่องแบบสโมสร
ประดับพาดสีทองดำ

บุรุษ ประดับที่อกเสื้อเหนือปกกระเป๋าสีเสื้อ
สตรี ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

ชุดสากลและชุดไทย
ประดับพาดสีทองดำ

บุรุษ ประดับที่อกเสื้อเหนือปกกระเป๋าสีเสื้อ
สตรี ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย

เครื่องแบบขอเฝ้า (เต็มยศ/ปกติขาว)
การมีเป็นผู้ที่ไม่มีเครื่องแบบ
ของทางราชการ

การเริ่มประดับ

- ชั้นสายสะพาย เมื่อเข้าเฝ้าฯ รับพระราชทาน
หรือผ่านพ้นพิธีพระราชทานแล้ว
- หรือทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประดับได้
- ชั้นสายสะพายชั้นสูงสุดที่ได้รับพระราชทาน

สิทธิประดับ

- เครื่องราชอิสริยาภรณ์ และเหรียญบำเหน็จความชอบ เช่น เหรียญจักรมกลา
เหรียญจักรพรรดิมาลา ประดับได้เฉพาะผู้ได้รับพระราชทาน
- เหรียญเฉลิมพระเกียรติหรือเหรียญที่ระลึก สามารถประดับได้ตามที่กฎหมายกำหนด
(ไม่ต้องขอพระราชทาน)

การประดับตามหมดยกเว้นทหาร

หมายเหตุ/กรณี	สายสะพาย/ดวงตรา	พู่กัน	พาดสีทองดำ	เหรียญ ราชอิสริยาภรณ์
เต็มยศ รขบุชชีสายสะพาย	สวมสายสะพายตามทฤษฎี (กรณีไม่ได้รับพระราชทานตามทฤษฎี สวมสายสะพายสูงสุดที่ได้รับพระราชทาน)	✓	✓	✓
เต็มยศ ไม่สวมบุชชีสายสะพาย	สวมสายสะพายสูงสุดที่ได้รับพระราชทาน	✓	✓	✓
ครึ่งยศ	ไม่ต้องสวมสายสะพาย	✓	✓	✓
ปกติขาว	ไม่ต้องสวมสายสะพาย	✓	✓	✓
ปกติขาว ประดับพู่กัน	ไม่ต้องสวมสายสะพาย	✓	✓	✓

พ.ร.บ. ระเบียบราชการ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559 บัญญัติให้บุคคล
ซึ่งมีชีวิตอยู่ในวันออก 25 พฤศจิกายน มีสิทธิประดับเหรียญนี้ได้
ตั้งแต่วันที่ 13 พฤษภาคม 2500 เป็นต้นไป

การประดับโดยไม่มีสิทธิ
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี
หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 146 -

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
กองอาลักษณ์และเครื่องราชอิสริยาภรณ์

soc.go.th
0 2280 9000
ต่อ 1862-1863

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย

พ.ศ. ๒๕๔๑

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ซึ่งใช้แก่บุคคลทั่วไปที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๔) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ นายกรัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี จึงวางระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๑"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย พ.ศ. ๒๕๓๖

บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ มติคณะรัฐมนตรี และคำสั่งอื่นใดที่กำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ระเบียบนี้กำหนดให้ใช้แก่บุคคลทั่วไป ส่วนการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ของพระบรมวงศานุวงศ์ให้เป็นไปตามพระราชนิยม

ข้อ ๕ ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้ โดยให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีดำเนินการเกี่ยวกับปัญหาในทางปฏิบัติตามระเบียบนี้ หากไม่ได้ข้อยุติ ให้นำเสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อวินิจฉัย คำวินิจฉัยของนายกรัฐมนตรีให้ถือเป็นที่สุด

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๖ ตามระเบียบนี้ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้หมายความถึงเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย และเหรียญราชอิสริยาภรณ์ไทย เว้นแต่จะได้กำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

ข้อ ๗ สิทธิของบุคคลในการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ แพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์และดุมเลื้อยเครื่องราชอิสริยาภรณ์ในประเภท ตระกูล และชั้นตราใด ให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยเครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้น ๆ

ข้อ ๘ การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับตามที่หมายกำหนดการหรือกำหนดนัดหมายของทางราชการระบุไว้ โดยให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยเครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้น ๆ ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องลำดับเกียรติเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทยและที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

ข้อ ๙ เครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับพระราชทานแก่นุรุษ แบ่งตามชนิดและลักษณะของการประดับ โดยเรียงตามประเภท ตระกูล และชั้นตราสูงสุด ตามลำดับ ดังนี้

ก. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดมีสายสะพายมีดารา ได้แก่

- (๑) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นมงคลยิ่งราชมิตราภรณ์ (มีสายสร้อย)
- (๒) เครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ ฝ่ายหน้า (มีสายสร้อย)
- (๓) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นโบราณมงคลนพรัตนราชวราภรณ์ฝ่ายหน้า
- (๔) เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ฝ่ายหน้า ชั้นที่ ๑ ชนิดที่ ๑ (ปฐมจุลจอมเกล้าวิเศษ / มีสายสร้อย)
- (๕) เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ฝ่ายหน้า ชั้นที่ ๑ ชนิดที่ ๒ (ปฐมจุลจอมเกล้า / มีสายสร้อย)
- (๖) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีศักดิ์รามาธิบดี ชั้นที่ ๑ (เสนาบดี)
- (๗) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก ชั้นสูงสุด (มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก)
- (๘) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย ชั้นสูงสุด (มหาวชิรมงกุฎ)
- (๙) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก ชั้นที่ ๑ (ประภมาภรณ์ช้างเผือก)
- (๑๐) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย ชั้นที่ ๑ (ประภมาภรณ์มงกุฎไทย)
- (๑๑) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ ชั้นที่ ๑ (ปฐมดิเรกคุณาภรณ์)

ข. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดคล้องคอมีดารา ได้แก่

- (๑) เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ฝ่ายหน้า ชั้นที่ ๒ ชนิดที่ ๑ (ทุติยจุลจอมเกล้าวิเศษ)
- (๒) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีศักดิ์รามาธิบดี ชั้นที่ ๒ (มหาโยธิน)

- (๓) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก ชั้นที่ ๒ (ทวีติยาภรณ์
ช้างเผือก)
- (๔) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย ชั้นที่ ๒ (ทวีติยาภรณ์
มงกุฎไทย)
- (๕) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ ชั้นที่ ๒ (ทุติยดิเรก
คุณาภรณ์)
- ค. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดคล้องคอไม่มีดารา ได้แก่
- (๑) เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ฝ่ายหน้า ชั้นที่ ๒ ชนิดที่ ๒ (ทุติยจุลจอมเกล้า)
- (๒) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีศักดิ์รามาธิบดี ชั้นที่ ๓ (โยธิน)
- (๓) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก ชั้นที่ ๓ (ตริตาภรณ์ช้างเผือก)
- (๔) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย ชั้นที่ ๓ (ตริตาภรณ์
มงกุฎไทย)
- (๕) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ ชั้นที่ ๓ (ตติยดิเรก
คุณาภรณ์)
- (๖) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นสิริยิ่งรามกีรติลูกเสือสดุดีชั้นพิเศษ
- ง. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดประดับหน้าอกเสื้อ
- (๑) เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ฝ่ายหน้า ชั้นที่ ๓ ชนิดที่ ๑ (ตติยจุลจอม
เกล้าพิเศษ)
- (๒) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีศักดิ์รามาธิบดี ชั้นที่ ๔ (อัศวิน)
- (๓) เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ฝ่ายหน้า ชั้นที่ ๓ ชนิดที่ ๒ (ตติยจุลจอมเกล้า)
- (๔) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก ชั้นที่ ๔ (จักรยาภรณ์
ช้างเผือก)
- (๕) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย ชั้นที่ ๔ (จักรยาภรณ์
มงกุฎไทย)
- (๖) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ ชั้นที่ ๔ (จตุตถดิเรก
คุณาภรณ์)
- (๗) เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ฝ่ายหน้า ชั้นที่ ๓ ชนิดที่ ๓ (ตติยานุ
จุลจอมเกล้า)

- (๘) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก ชั้นที่ ๕ (เบญจมาภรณ์ช้างเผือก)
- (๙) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย ชั้นที่ ๕ (เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย)
- (๑๐) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ ชั้นที่ ๕ (เบญจมาดิเรกคุณาภรณ์)

(๑๑) เหรียญราชอิสริยาภรณ์ต่าง ๆ

ข้อ ๑๐ เครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับพระราชทานแก่สตรี แบ่งตามชนิดและลักษณะของการประดับ โดยเรียงตามประเภท ตระกูล และชั้นตราสูงสุดตามลำดับ ดังนี้

ก. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดมีสายสะพายมีดารา ได้แก่

- (๑) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นมงคลยิ่งราชไมตรีภรณ์
- (๒) เครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ ฝ่ายใน (มีสายสร้อย)
- (๓) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นโบราณมงคลนพรัตนราชวราภรณ์ ฝ่ายใน
- (๔) เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ฝ่ายใน ชั้นที่ ๑ (ปฐมจุลจอมเกล้า)
- (๕) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก ชั้นสูงสุด (มหาปรมาภรณ์ช้างเผือก)
- (๖) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย ชั้นสูงสุด (มหาวชิรมงกุฎ)
- (๗) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก ชั้นที่ ๑ (ประถมาภรณ์ช้างเผือก)
- (๘) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย ชั้นที่ ๑ (ประถมาภรณ์มงกุฎไทย)
- (๙) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ ชั้นที่ ๑ (ปฐมดิเรกคุณาภรณ์)

ข. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดมีสายสะพายไม่มีดารา ได้แก่ เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ฝ่ายใน ชั้นที่ ๒ ชนิดที่ ๑ (ทุติยจุลจอมเกล้าวิเศษ)

ค. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดประดับหน้าป้าเลื่อมมีดารา ได้แก่

- (๑) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก ชั้นที่ ๒ (ทวิติยาภรณ์ช้างเผือก)
- (๒) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย ชั้นที่ ๒ (ทวิติยาภรณ์มงกุฎไทย)

(๓) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ ชั้นที่ ๒ (ทุติยดิเรกคุณาภรณ์)

ง. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดคล้องคอไม่มีดารา ได้แก่ เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ชั้นพิเศษ

จ. เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดประดับหน้าป้าเสื้อไม่มีดารา ได้แก่

(๑) เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ฝ่ายใน ชั้นที่ ๒ ชนิดที่ ๒ (ทุติยจุลจอมเกล้า)

(๒) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก ชั้นที่ ๓ (ตริตาภรณ์ช้างเผือก)

(๓) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย ชั้นที่ ๓ (ตริตาภรณ์มงกุฎไทย)

(๔) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ ชั้นที่ ๓ (ตติยดิเรกคุณาภรณ์)

(๕) เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ฝ่ายใน ชั้นที่ ๓ (ตติยจุลจอมเกล้า)

(๖) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก ชั้นที่ ๔ (จตุรธาภรณ์ช้างเผือก)

(๗) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย ชั้นที่ ๔ (จตุรธาภรณ์มงกุฎไทย)

(๘) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ ชั้นที่ ๔ (จตุตถดิเรกคุณาภรณ์)

(๙) เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ฝ่ายใน ชั้นที่ ๔ (จตุตถจุลจอมเกล้า)

(๑๐) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่งช้างเผือก ชั้นที่ ๕ (เบญจมาภรณ์ช้างเผือก)

(๑๑) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติยศยิ่งมงกุฎไทย ชั้นที่ ๕ (เบญจมาภรณ์มงกุฎไทย)

(๑๒) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์ ชั้นที่ ๕ (เบญจมาดิเรกคุณาภรณ์)

(๑๓) เหริยราชอิสริยาภรณ์ต่าง ๆ

หมวด ๒

การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ข้อ ๑๑ การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ปฏิบัติ ดังนี้

(๑) เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ผู้ได้รับพระราชทานเข้าเฝ้า ฯ รับพระราชทาน มิให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้นก่อนกำหนดเวลาที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้เข้าเฝ้า ฯ รับพระราชทาน

หากทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้เข้าเฝ้า ฯ รับพระราชทานแล้ว แต่ไม่สามารถเข้าเฝ้า ฯ รับพระราชทานได้ จะประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้นได้นับตั้งแต่ผ่านพ้นพิธีพระราชทานแล้ว เว้นแต่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้า ฯ ให้เข้าเฝ้า ฯ ในโอกาสต่อไป จึงให้นำความในวรรคแรกมาใช้บังคับโดยอนุโลม

หากมีความจำเป็นไม่สามารถรับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ในวันพิธีพระราชทานได้ในกรณีใดก็ตาม จะประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้นได้ นับตั้งแต่สิ้นสุดพิธีพระราชทาน

(๒) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อื่น ๆ ให้ประดับได้ตั้งแต่วันเนื่องในโอกาสพระราชทาน หรือตั้งแต่วันที่มียประกาศของทางราชการแล้วแต่กรณี

หมวด ๓

การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับเครื่องแบบเต็มยศ

ข้อ ๑๒ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดประดับหน้าอกเสื้อและชนิดประดับหน้าบ่าเสื้อ เครื่องแบบให้ปฏิบัติ ดังนี้

(๑) บุรุษ ให้ประดับไว้เหนือปกกระเป๋าสีเสื้อเบื้องซ้ายต่ำกว่าแนวรังคัมเมดที่หนึ่งลงมาโดยให้ดวงตราอยู่ระหว่างขอบบนปกกระเป๋าสีเสื้อพองามและให้เรียงลำดับเกียรติจากด้านรังคัมไปทางเบื้องซ้าย

(๒) สตรี ให้ประดับไว้ที่หน้าบ่าเสื้อเบื้องซ้ายพองาม โดยให้เรียงลำดับเกียรติจากด้านรังคัมลดหลั่นไปปลายบ่าซ้าย

ข้อ ๑๓ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดคล้องคอไม่มีดารา ให้คล้องไว้ในปกเสื้อโดยให้ห่วงและแพรแถบห้อยดวงตราออกมานอกเสื้อระหว่างตะขอตัวยาวที่ขอบคอเสื้อกับกระดุมเม็ดที่หนึ่งพองาม

และให้ส่วนสูงสุดของดวงตราจรดขอบล่างของคอเสื้อหากได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดคัล้องคอมมากกว่า ๒ ดวง เพื่อความเรียบร้อยสวยงาม ควรประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุดที่ได้รับพระราชทานเพียง ๒ ดวง โดยประดับดวงตราของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่มีลำดับเกียรติสูงเป็นลำดับที่สอง ให้แพร่แถบตลอดออกมาระหว่างกระดุมเม็ดที่สองกับขอบล่างของรังดุมพองาม

ข้อ ๑๔ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดคัล้องคอมมีดาราและชนิดประดับหน้าปาล์มมีดาราให้ปฏิบัติ ดังนี้

(๑) บุรุษ การประดับดวงตราให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๑๓ ส่วนดาราให้ประดับไว้ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายระดับใต้ชายปกกระเป๋

กรณีได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดคัล้องคอมมีดารามากกว่า ๑ ดวง เพื่อความเรียบร้อยสวยงาม ควรประดับดาราของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นตราเดียวกับดวงตราที่คัล้องคอเพียง ๒ ดวง โดยให้ประดับดาราในลำดับเกียรติที่สูงกว่าตามวรรคหนึ่ง ส่วนดาราที่มีลำดับเกียรติสูงเป็นลำดับที่สองให้ประดับในระดับต่ำกว่าหรือเยื้องไปเบื้องซ้ายพองาม

(๒) สตรี การประดับดวงตราให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๑๒. (๒) ส่วนดาราให้ประดับไว้ที่อกเสื้อเบื้องซ้าย โดยเทียบเคียงในตำแหน่งและระดับเดียวกับบุรุษ

กรณีได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดประดับหน้าปาล์มมีดารา ๒ ดวง ให้ประดับดาราของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นตราเดียวกับที่ประดับหน้าปาล์มโดยให้ประดับดาราตาม (๑) วรรคสอง หากได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ดังกล่าวมากกว่า ๒ ดวง ให้ประดับดาราตามข้อ ๑๕ (๒) หรือข้อ ๑๕ (๓) แล้วแต่กรณี

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่กำหนดให้ประดับดาราไว้ที่อกเสื้อเบื้องขวาให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับ

ข้อ ๑๕ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดมีสายสะพาย ให้สวมสายสะพายตามกฎหมายว่าด้วยเครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้น ๆ ส่วนการประดับดาราให้ยึดแนวรังดุมเป็นหลัก โดยให้ประดับดาราที่มีลำดับเกียรติสูงสุดไว้ใกล้แนวรังดุม ส่วนดาราที่มีลำดับเกียรติรองลงไป ให้ประดับต่ำกว่าหรือเยื้องไปเบื้องซ้ายของลำตัวลดหลั่นกันไปโดยมีวิธีปฏิบัติ ดังนี้

(๑) กรณีได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์มีดาราไม่เกิน ๒ ดวง ให้ประดับดาราที่มีลำดับเกียรติสูงสุดไว้ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายใต้ชายปกกระเป๋ และให้ประดับดาราที่มีลำดับเกียรติสูงเป็นลำดับที่สองในระดับต่ำกว่าหรือเยื้องไปเบื้องซ้ายพองาม

(๒) กรณีได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์มีดารา ๓ ดวง ให้ประดับดาราที่มีลำดับเกียรติสูงสุดไว้ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายได้ชายปกกระเป๋ ส่วนดาราที่มีลำดับเกียรติสูงเป็นลำดับที่สองให้ประดับในระดับต่ำกว่าดาราดวงแรกเยื้องไปใกล้แนวรั้งคุมและดาราที่มีลำดับเกียรติสูงเป็นลำดับที่สามให้ประดับในแนวระดับเดียวกับดาราดวงที่สองเยื้องไปทางซ้าย โดยให้มีระยะห่างกันพองาม

(๓) กรณีได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่มีดารา ๔ ดวง หรือมากกว่าอาจพิจารณาประดับเพียง ๔ ดวงตามความเหมาะสม โดยประดับดาราที่มีลำดับเกียรติสูงสุดไว้ที่อกเสื้อเบื้องซ้ายได้ชายปกกระเป๋ ดาราที่มีลำดับเกียรติสูงเป็นลำดับที่สอง ให้ประดับในระดับต่ำกว่าดาราดวงแรก เยื้องไปใกล้แนวรั้งคุม ส่วนดาราที่มีลำดับเกียรติสูงเป็นลำดับที่สาม ให้ประดับในแนวระดับเดียวกับดาราดวงที่สองเยื้องไปทางซ้าย และดาราที่มีลำดับเกียรติสูงเป็นลำดับที่สี่ ให้ประดับไว้เบื้องล่างสุดตรงกับดาราดวงแรกโดยมีระยะห่างจากดาราดวงที่สองและดวงที่สามพองาม

การประดับดาราของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดมีสายสะพายร่วมกับดาราของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดคล้องคอหรือชนิดประดับหน้าบ่าเสื้อ ให้นำความในข้อ ๑๔ มาใช้บังคับ

ข้อ ๑๖ กรณีหมายกำหนดการระบุชนิดของสายสะพาย ให้สวมสายสะพายตามที่หมายกำหนดการระบุ โดยประดับดาราของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุดของแต่ละตระกูลที่ได้รับพระราชทานตามลำดับ

ผู้ที่มีได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามที่หมายกำหนดการระบุไว้ให้สวมสายสะพายชั้นสูงสุดหรือเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงสุดที่ได้รับพระราชทานส่วนการประดับดาราให้นำความตามวรรคหนึ่งมาใช้บังคับ

ข้อ ๑๗ กรณีหมายกำหนดการมิได้ระบุชนิดของสายสะพาย ให้สวมสายสะพายที่มีลำดับเกียรติสูงสุดที่ได้รับพระราชทาน หากมิได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพาย ให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่มีลำดับเกียรติสูงสุดที่ได้รับพระราชทาน

ข้อ ๑๘ การประดับเครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ แม้จะสวมสายสะพายเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตระกูลใดก็ตามต้องสวมสายสร้อยห้อยตรามหาจักรีกับประดับดาราจักรีด้วยทุกครั้ง

ข้อ ๑๙ การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นโบราณมงคลนพรัตนราชวราภรณ์ ให้สวมสายสะพายเฉพาะงานที่เป็นมงคล หรือในงานที่หมายกำหนดการระบุไว้ หากมิได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ดังกล่าว ให้นำความในข้อ ๑๖ วรรคสองมาใช้บังคับ

ข้อ ๒๐ การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ปฐมจุลจอมเกล้าวิเศษหรือปฐมจุลจอมเกล้าให้สวมสายสร้อยพร้อมดวงตราหรือสายสะพายพร้อมดวงตราอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่หมายกำหนดการระบุไว้ หากจะสวมสายสร้อยจุลจอมเกล้าร่วมกับการสวมสายสะพายให้สวมสายสะพายเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดอื่นที่ได้รับพระราชทาน

กรณีหมายกำหนดการระบุให้สวมสายสร้อยจุลจอมเกล้า หากไม่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ปฐมจุลจอมเกล้าวิเศษ หรือปฐมจุลจอมเกล้า ฝ่ายหน้า ให้สวมสายสะพายที่มีลำดับเกียรติสูงสุดอื่นที่ได้รับพระราชทาน และหากไม่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพาย ให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่มีลำดับเกียรติสูงสุดที่ได้รับพระราชทาน

ข้อ ๒๑ การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันมีศักดิ์รามาธิบดี ควรสวมสายสะพายรามาธิบดีเฉพาะงานที่เกี่ยวกับราชการทหาร ซึ่งมีหมายกำหนดการระบุไว้โดยเฉพาะว่าให้สวมสายสะพายรามาธิบดี

ข้อ ๒๒ การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นสิริยิ่งรามกีรติลูกเสือสดุดีชั้นพิเศษให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยลูกเสือกำหนดไว้

กรณีสตรีที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์รามกีรติลูกเสือสดุดีชั้นพิเศษให้คล้องแพรแถบไว้ได้ปกเสื้อเชิ้ตตัวใน โดยให้ห้วงและแพรแถบห้อยดวงตราที่บออยู่บนผ้าผูกคอ

ข้อ ๒๓ กรณีหมายกำหนดการหรือกำหนดนัดหมายของทางราชการระบุให้แต่งกายด้วยเครื่องแบบเต็มยศ ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ประเภทหรือตระกูลใดก็ตาม หากผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไม่เป็นผู้ที่มีกฎหมายหรือข้อบังคับของทางราชการให้มีเครื่องแบบเฉพาะ ให้แต่งกายดังนี้

- (๑) บุรุษ แต่งเครื่องแบบขอเฝ้า (เต็มยศ)
- (๒) สตรี แต่งชุดไทย

หมวด ๔

การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับเครื่องแบบครึ่งยศ

ข้อ ๒๔ การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับเครื่องแบบครึ่งยศ ให้ประดับเช่นเดียวกับการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับเครื่องแบบเต็มยศ ส่วนผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสายสะพาย ให้ประดับคาราของเครื่องราชอิสริยาภรณ์แต่ไม่สวมสายสะพายและไม่สวมสายสร้อย เว้นแต่ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ดังต่อไปนี้

- (๑) เครื่องขัตติยราชอิสริยาภรณ์อันมีเกียรติคุณรุ่งเรืองยิ่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ ฝ่ายใน
- (๒) เครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นโบราณมงคลนพรัตนราชวราภรณ์ ฝ่ายใน
- (๓) เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ชั้นที่ ๑ ปฐมจุลจอมเกล้า ฝ่ายใน
- (๔) เครื่องราชอิสริยาภรณ์จุลจอมเกล้า ชั้นที่ ๒ ทุติยจุลจอมเกล้าวิเศษ ฝ่ายใน ไม่ต้อง

ประดับดาราของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ดังกล่าว แต่ให้นำดวงตราห้อยกับแพรแถบผูกเป็นรูปแมลงปอประดับที่หน้าป้าเสื้อเบื้องซ้าย

ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์อันเป็นโบราณมงคลนพรัตนราชวราภรณ์ จะประดับแต่งกายเครื่องยศเฉพาะงานที่เป็นมงคลเท่านั้น

กรณีผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไม่เป็นผู้ที่มีกฎหมายหรือข้อบังคับของทางราชการให้มีเครื่องแบบเฉพาะ ให้นำความในข้อ ๒๓ มาใช้บังคับ

หมวด ๕

การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับเครื่องแบบปกติขาว

ข้อ ๒๕ ให้ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับพระราชทานที่อกเสื้อเหนือปกกระเป๋าด้านซ้าย โดยไม่ต้องประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เว้นแต่กำหนดนัยหมายของทางราชการระบุไว้เป็นอย่างอื่น

กรณีหมายกำหนดการหรือกำหนดนัยหมายของทางราชการระบุให้แต่งกายเครื่องแบบปกติขาวประดับเหรียญ ให้ประดับเฉพาะเหรียญราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับพระราชทานและเหรียญที่ระลึก โดยไม่ต้องประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับพระราชทาน และแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์

กรณีหมายกำหนดการหรือกำหนดนัยหมายของทางราชการระบุให้แต่งกายเครื่องแบบปกติขาว หากผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไม่เป็นผู้ที่มีกฎหมายหรือข้อบังคับของทางราชการให้มีเครื่องแบบเฉพาะ ให้แต่งกายดังนี้

- (๑) บุรุษ เครื่องแบบขอเฝ้า (ปกติขาว)
- (๒) สตรี ชุดไทย ไม่ประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์ตามความ

ในวรรคหนึ่ง

หมวด ๖

การประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับเครื่องแบบปฏิบัติงาน

ข้อ ๒๖ การประดับแพรแถบย่อของเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับเครื่องแบบปฏิบัติงานของทางราชการ รัฐวิสาหกิจ สภาวิชาชีพ และหน่วยงานต่าง ๆ ให้นำความในข้อ ๒๕ บรรทัดหนึ่ง มาใช้บังคับ

หมวด ๗

การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับเครื่องแบบสโมสร

ข้อ ๒๗ การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับเครื่องแบบสโมสร ให้ปฏิบัติดังนี้

(๑) การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดประดับหน้าอกเสื้อสำหรับเครื่องแบบสโมสร ให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ย่อส่วนตามขนาดที่ทางราชการกำหนดที่ปกเสื้อเบื้องซ้ายของเสื้อชั้นนอกใต้เครื่องหมายสังกัดพองาม หากไม่มีเครื่องหมายสังกัดให้ประดับที่ปกเสื้อพองาม

(๒) การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดคล้องคอและเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดคล้องคอมีดาราสำหรับเครื่องแบบสโมสร ให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับพระราชทานโดยไม่ย่อส่วน หากได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดคล้องคอหรือชนิดคล้องคอมีดาราหลายดวงให้ประดับเฉพาะเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่มีลำดับเกียรติสูงสุดเท่านั้น โดยคล้องดวงตราให้แพรแถบอยู่ใต้ผ้าผูกคอส่วนดาราให้ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้ายด้านนอก

(๓) การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชนิดสายสะพายสำหรับเครื่องแบบสโมสรให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับพระราชทานโดยให้นำความในหมวด ๓ ว่าด้วยการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับเครื่องแบบเต็มยศ ข้อ ๑๕ ถึงข้อ ๒๑ มาใช้บังคับ โดยให้สวมสายสะพายทับเสื้อตัวในโดยไม่สวมสายสร้อย

ข้อ ๒๘ การแต่งกายเครื่องแบบสโมสรที่มีหมายกำหนดการหรือกำหนดนัดหมายของทางราชการระบุให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ได้รับพระราชทานโดยไม่ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ย่อส่วน

กรณีไม่เป็นผู้ที่มิถูกหมายหรือข้อบังคับของทางราชการให้มีเครื่องแบบเฉพาะให้แต่งกายดังนี้

(๑) บุรุษ เครื่องแบบขอเฝ้า (เต็มยศ)

(๒) สตรี ชุดไทย

หมวด ๘

การประดับลือเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับชุดสากลและชุดไทย

ข้อ ๒๙ การประดับลือเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับชุดสากลให้ประดับที่ปกเสื้อส่วนล่างเบื้องซ้ายของเสื้อชั้นนอก หากได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์หลายตระกูล ให้ประดับลือเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่มีลำดับเกียรติสูงสุดที่ได้รับพระราชทานของตระกูลใดตระกูลหนึ่งเพียงตระกูลเดียว

ข้อ ๓๐ การประดับกระดุมลือเครื่องราชอิสริยาภรณ์สำหรับชุดไทย ให้ปฏิบัติดังนี้

(๑) บุรุษ ให้ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้ายบริเวณปากกระเป๋าสีเสื้อใกล้แนวรั้งดุมหากได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์หลายตระกูล ให้ประดับลือเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่มีลำดับเกียรติสูงสุดที่ได้รับพระราชทานของตระกูลใดตระกูลหนึ่งเพียงตระกูลเดียว

การประดับลือเครื่องราชอิสริยาภรณ์ดังกล่าว ให้ประดับได้เฉพาะสำหรับเสื้อชุดไทยสีพื้น

(๒) สตรี ให้ประดับที่อกเสื้อเบื้องซ้าย หากได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์หลายตระกูล ให้ประดับลือเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่มีลำดับเกียรติสูงสุดที่ได้รับพระราชทานของตระกูลใดตระกูลหนึ่งเพียงตระกูลเดียว

การประดับลือเครื่องราชอิสริยาภรณ์ดังกล่าว ให้ประดับได้เฉพาะสำหรับ ชุดไทยเรือนต้น ชุดไทยจิตรลดา ชุดไทยอมรินทร์ และชุดไทยบรมพิมาน

หมวด ๙

การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เครื่องอิสริยาภรณ์ เหรียญหรือตรา
ที่เป็นเครื่องประดับต่างประเทศร่วมกับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย
และเหรียญราชอิสริยาภรณ์ไทย

ข้อ ๓๑ การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เครื่องอิสริยาภรณ์ เหรียญหรือตราที่เป็นเครื่องประดับต่างประเทศ ซึ่งมีระเบียบ ข้อบังคับของต่างประเทศว่าให้ประดับได้จะต้องได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ประดับได้ในโอกาสอันควรก่อน ได้แก่ การต้อนรับพระราชอาคันตุกะ อาคันตุกะ หรืองานที่เกี่ยวข้องกับประเทศนั้น ๆ

ข้อ ๓๒ ให้ระดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทยหรือเหรียญราชอิสริยาภรณ์ไทยไว้ในลำดับสูงกว่าเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เครื่องอิสริยาภรณ์ เหรียญหรือตราที่เป็นเครื่องประดับต่างประเทศแล้วแต่กรณี แต่การประดับเหรียญราชอิสริยาภรณ์ไทยให้ประดับไว้ในลำดับต่ำกว่าเครื่องราชอิสริยาภรณ์หรือเครื่องอิสริยาภรณ์ต่างประเทศ

กรณีที่ต้องประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เครื่องอิสริยาภรณ์ เหรียญหรือตราไปในงานหรือโอกาสที่ประมุขต่างประเทศของประเทศใดประเทศหนึ่งมาเยือนประเทศไทยให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เครื่องอิสริยาภรณ์ เหรียญหรือตราที่เป็นเครื่องประดับต่างประเทศของประเทศนั้นไว้ในลำดับสูงกว่าเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทยหรือเหรียญราชอิสริยาภรณ์ไทย แล้วแต่กรณี

ข้อ ๓๓ การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เครื่องอิสริยาภรณ์ เหรียญหรือตราที่เป็นเครื่องประดับต่างประเทศ ที่มีวิธีการประดับแตกต่างกับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทยหรือเหรียญราชอิสริยาภรณ์ไทย แล้วแต่กรณี ให้ประดับรวมกันได้

หมวด ๑๐

การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทยของชาวต่างประเทศ

ข้อ ๓๔ ชาวต่างประเทศจะมีสิทธิในการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทยได้ต้องเป็นผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย ตามความในข้อ ๗

ข้อ ๓๕ การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทยของชาวต่างประเทศ ให้นำความในข้อ ๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๓๖ การแต่งกายประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทยของชาวต่างประเทศให้แต่งกายดังนี้

(๑) บุรุษ แต่งเครื่องแบบขอเฝ้า เครื่องแบบ ชุดประจำชาติพิธีการ ชุดราตรีสโมสหรือชุดสากล แล้วแต่กรณี

(๒) สตรี แต่งชุดไทย เครื่องแบบ ชุดประจำชาติพิธีการ ชุดราตรียาวสุภาพ หรือชุดสุภาพ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๓๗ การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทยร่วมกับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ เหรียญหรือตราที่เป็นเครื่องประดับของประเทศที่ชาวต่างประเทศนั้น ๆ ถิ่นสัญชาติอยู่

ให้เป็นไปตามที่กฎหมายหรือระเบียบว่าด้วยการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ เครื่องอิสริยาภรณ์
เหรียญหรือตราที่เป็นเครื่องประดับของประเทศนั้น ๆ กำหนดไว้ เว้นแต่ไม่มีกฎหมายหรือระเบียบกำหนดไว้
จึงให้นำความในหมวด ๙ มาใช้บังคับในลักษณะถ้อยที่ถ้อยปฏิบัติต่อกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๑

(ลงชื่อ) ชวน หลีกภัย

(นายชวน หลีกภัย)

นายกรัฐมนตรี